

I Ur och Skur Lysmaskens plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen
Förskoleverksamhet

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet

Ansvariga för planen

All personal som arbetar på förskolan! Ytterst ansvarig är förskolechef/huvudman.

Vår vision

På vår förskola ska alla barn känna sig trygga och bli respekterade för den de är oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. På vår förskola ska inget barn eller vuxen bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling.

Planen gäller från

2016-09-27

Planen gäller till

2017-12-31

Läsår

Barnens delaktighet

Barnen görs delaktiga i planen genom olika teman som t.ex. förhållningssätt, kamrater, känslor osv. Det är pedagogernas arbetssätt och förhållningssätt som skapar möjlighet för barnen att få vara delaktiga. Samlingen är ett forum där vi samtalar med barnen om hur de vill att det ska vara på förskolan och hur de vill att vi ska vara mot varandra.

Vårdnadshavarnas delaktighet

På ett föräldramöte ht 2016 hade vi gruppdiskussioner kring några begrepp och frågeställningar. Dvs: 1. Vad är mobbning? 2. Vad är diskriminering? 3. Vad är kränkande behandling? 4. Kan små barn bli kränkta? Kan barn mobba? 5. Vad anser ni att ni föräldrar kan göra för att motverka mobbning, diskriminering och kränkande behandling? Föräldrarnas synpunkter och åsikter användes sedan i revideringen av planen. I den enkät som planeras för vt 2017 kommer föräldrarna att få svara på frågor kring det arbete vi utför när det gäller kränkning, diskriminering och likabehandling.

Personalens delaktighet

På höstens planeringsdagar arbetar vi med att: • diskutera handlingsplanen • diskutera normer och värdegrund och hur man klarar att leva upp till dem • hjälpa till att förbättra förskolans miljö både ute och inne • planera för aktiviteter och teman kring dessa frågor. På varje APT går vi igenom nuläget gällande diskriminering och likabehandling på avdelningarna gällande barn/verksamhet och personal.

Förankring av planen

• planen finns tillgänglig på förskolans hemsida • alla föräldrar informeras gällande våra handlingsplaner och förskolans ställningstagande mot mobbning, diskriminering och kränkande behandling på föräldramöten • all ny personal informeras om planen när de börjar. • all personal deltar varje år vid revidering av planen. • likabehandlingsarbetet kommer hela tiden fram i det dagliga arbetet med barnen och vi ser vikten av ett gott samarbete mellan vuxna. Förankring hos barnen: Vi pratar med barnen om att den här planen finns och att det här gäller alla både vuxna och barn och att även föräldrarna vet om vad som står här i.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Personalgruppen har utvärderat föregående års plan i samband med revideringen av densamma. Vi har tagit del av föräldrarnas synpunkter på föräldramötet. Diskussioner har förts löpande på APT i hela personalgruppen och på arbetslagens reflektionsmöten samt på planeringsdagarna.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Reflektion med barnen i det dagliga arbetet = barnens utvärdering Förskolechef och all personal.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Eftersom vi håller planen levande på våra APT ser vi tydligare hur och när vi använder planen. Det gör att vi lättare kan utvärdera den.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-12-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Enkät till föräldrar. Personalens reflektioner kring vad bestämde vi, hur är nuläget, vad behöver vi nu. Barnen görs delaktiga genom intervjuer samt att de får dokumentera/fotografera sin lekmiljö utifrån trygghet och risker.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Huvudman/förskolechef

Främjande insatser

Namn

Främjande arbete mot kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Etnisk tillhörighet, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Vår vision är att inget barn eller vuxen någonsin ska utsättas för diskriminering eller kränkande behandling avseende etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning eller ålder. Mål: Att få barnen att förstå vad kränkande behandling innebär, genom att öka barnens förmåga att läsa av kompisens sinnesstämning och känslor, visa hänsyn och empati. Vi vuxna föregår med gott exempel och visar med ord och handling hur vi vill att alla ska vara mot varandra. Vi arbetar för att främja likabehandling genom att: - Vara respektfulla mot varandra. - Behandla andra så som du själv vill bli behandlad. - Stå upp för demokratiska värden och att mångfald berikar. - Samtala med barnen om människors olika förutsättningar. - Inte avbryta vuxna eller barn som samtalar. - Lyssna in barnens tankar och initiativ, för att ge barnen ökat inflytande och delaktighet. - Stötta och ge barnen rätt verktyg för att kunna hantera konflikter. - Kontinuerligt samtala i personalgruppen om vårt sätt att förhålla oss i olika situationer. - Ta sitt ansvar som professionell pedagog och stödja barnen i utsatta situationer. - Vi vuxna är verktyg för att förmedla viktiga värden till barnen. Barnen gör som vi gör, inte det vi säger. -vi vuxna säger förlåt när situationen kräver det.

Insats

Vi lär barnen att sätta egna gränser tex genom att säga stopp till kamraterna eller att våga säga till om de själva eller någon annan blir kränkt. Vi är tydliga med att det inte är att skvallra. Vi pedagoger måste vara närvarande i barnens lek för att kunna identifiera och påvisa om det föreligger något maktspel kring ålder.

Vi för kontinuerliga samtal med barnen om dagens händelser, stora som små. Vi talar om att alla känner, tycker och tänker olika.

Vi väljer litteratur vid högläsning som inspirerar till samtal om olikheter.

Vi undviker att låta barnen välja lag eller grupp själva. Rollspel av oss vuxna, men även med barnen. Vi använder barnens dockor (persondockor) för att synliggöra problem/frågor som uppstår i vardagen.

Vi arbetar med områden som t.ex. JAGET, KÄNSLOR och FAMILJEN vilket leder till att stegvis ge barnen åldersadekvat förståelse. Teman som t.ex. känslor (sätta ord på) och värdegrundsarbete ger en tydlig ram för främjandet av likabehandling.

Inga privata leksaker/saker tillåts på förskolan. Sakerna i sig kan lätt bli en statussymbol som används för att skaffa kompisar eller att utesluta kompisar. Alla barn ska ha samma förutsättningar gällande leksaker på förskolan.

Vi låter inte barnen dela ut inbjudningskort på förskolan till privata kalas

Oavsett om funktionsnedsättningen är fysisk eller psykisk anpassar/förändrar vi miljön, verksamheten och förhållningssättet så att dessa inte blir hindrande utan främjande. Vi reflekterar över oss själva gällande kränkande behandling. barn-barn, vuxen-barn, barn-vuxen och vuxen-vuxen. Vi reagerar och agerar i direkta situationer som uppstår.

Ansvarig

Hela personalgruppen och huvudman/förskolechef

Datum när det ska vara klart

genomförs löpande och ska vara klart 2017-12-31

Namn

Främjande arbete gällande genus

Områden som berörs av insatsen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Alla barn i verksamheten ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck samt sexuell läggning. Vi arbetar med att förskolan ska präglas av en tolerant och tillåtande attityd, tex vid val av klädsel, lekar och åsikter. Uppföljning sker löpande på APT, men även genom utvärdering på planeringsdagarna. Pedagogernas förhållningssätt ska vara sådant att inget barn upplever sig förfördelat på grund av sitt kön, könsidentitet eller könsuttryck samt sexuell läggning.

Insats

Vi anpassar miljön och aktiviteter genom olika mötesplatser där barn arbetar tillsammans. Alla barn ska ges samma möjligheter att mötas, utmanas och utvecklas. Pedagogerna arbetar nära de lekande barnen och vi bekräftar att det kan finnas två mammor eller pappor i en familj eller att de kan leka giftermål mellan två samkönade etc. Vi vuxna uttrycker oss medvetet kring barnens utseende och förmågor, tex att inte förstärka duktiga flickor och coola killar, långt eller kort hår osv. De material vi erbjuder är tillgängliga för alla och skogens material är på ett naturligt sätt avkodade. Vi väljer litteratur till högläsning som initierar diskussioner om dessa frågor.

Ansvarig

Hela personalgruppen och huvudman/förskolechef

Datum när det ska vara klart

2017-12-31

Namn

Främjande insatser kring religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Att bemöta alla med respekt oavsett religion eller trosuppfattning. Uppföljning sker på apt/planeringsdagar.

Insats

Vi uppmärksammar våra svenska likväl som andra (utifrån barngruppen) aktuella kulturella och religiösa traditioner. Vi berättar och visar att det finns olikheter och olika livsåskådningar.

Ansvarig

Hela personalgruppen och huvudman/förskolechefen

Datum när det ska vara klart

2017-12-31

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vi observerar barnens lek och förskolans rutiner för att identifiera riskfyllda situationer. Vi använder oss av den information vi får vid t.ex. utvecklingssamtal, enkäter, föräldramöten och samtal i den dagliga verksamheten med både vuxna och barn.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Alder

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Barnen görs delaktiga genom intervjuer samt att de får dokumentera/fotografera sin lekmiljö utifrån trygghet och risker. Föräldra involveras genom det dagliga samtalet vid lämning och hämtning, men även vid t.ex. utvecklingssamtal och föräldramöten.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen observerar verksamheten och informationen diskuteras och sammanställs på de olika personalmötena. Detta ger underlag till planeringsdagarna då vi reviderar planen.

Resultat och analys

Vi har identifierat att det förekommer kränkningar inom området kränkande behandling, tex uteslutning. Vi har sett och hört framförallt verbala kränkningar mellan barnen.

Förebyggande åtgärder

Namn

Kränkande behandling

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Målet är att inget barn ska utsättas för verbala eller fysiska kränkningar. Barnen ska ha lika handlingsutrymme i alla situationer. Valet av t.ex. leksaker, platser eller kamrater ska inte vara beroende av vem som är snabbast eller mest högljudd. Alla barn på förskolan ska få förståelse för vad ett kränkande språk innebär och varför man inte ska använda sig av detta. Inget barn ska behöva känna sig rädd eller orolig för att leken plötsligt spårar ur och blir för våldsam. För att säkerställa att dessa mål uppfylls följer vi upp resultaten på höstterminens planeringsdag. Utvärderingen sker genom kontinuerliga observationer av barnens lek, samtal och interaktion med varandra och diskuteras på APT.

Åtgärd

För att ge barnen en tryggare verksamhet måste vi vuxna arbeta nära de lekar som leks, ibland som deltagare och ibland som observatörer. När konflikterna uppstår har vi då en bättre förståelse om situationen och kan lättare medla och stötta en lösning. Vi arbetar med att dela den stora barngruppen i mindre grupper så ofta vi kan. Även vi vuxna delar på oss och "täcker" hela gården/rummet så gott vi kan. Vi tar stöd och hjälp av föräldrarna genom att ge information om hur nuläget i gruppen är och hur vårt arbete ser ut. Vi ber dem även att återkoppla till oss om det som barnen berättar hemma. Genom uppmärksam och positiv vuxenledarskap presenterar vi t.ex. turtagning och samtal med varandra som ett bra sätt att agera i situationer, istället för skrik, slag och snabbhet. Genom att vi vuxna är uppmärksamma och närvarande i barnens lek och samtal med varandra, upptäcker vi och kan då stoppa kränkande språk. Genom samtal eller rollspel där man ställer frågor till barnet, kan barnet lättare tänka sig in i kamratens situation, för att skapa en förståelse för vad som är ok och inte. Barnen ska inte ha med sig leksaker och saker hemifrån eftersom dessa används i syfte att skapa sig makt. Vi ber föräldrarna om hjälp att genomföra detta.

Motivera åtgärd

Barnen uttrycker och visar att de inte tycker kamraterna beter sig ok. Vi har därför valt detta område att arbeta med lite mer.

Vi har även observerat att en del kränkande språk och handlingar förekommer mellan barnen i deras lek.

Ansvarig

Personalgruppen och huvudman/förskolechef

Datum när det ska vara klart

Vi gör en delmålsutvärdering under våren 2017. Slutlig utvärdering sker senast 2017-12-31

Namn

Kön och könsidentitet eller könsuttryck

Områden som berörs av åtgärden

Kön och Könsidentitet eller könsuttryck

Mål och uppföljning

Barnen ska ha lika handlingsutrymme i alla situationer oavsett kön. Valet av t.ex. leksaker, platser eller kamrater ska inte vara beroende av kön. Barnen ska kunna ha nombrytande stil på vår förskola utan att riskera kränkningar. Utvärderingen sker genom kontinuerliga observationer avseende barns fria lekar.

Åtgärd

Vi väljer litteratur för högläsning som initierar diskussioner om ämnet. När vi är på gården eller inomhus erbjuds alla barn samma aktiviteter och har tillgång till samma material och leksaker. Vi har ett medvetet förhållningssätt kring hur vi tilltalar barnen då de kommer med nya kläder eller vill visa något för oss. Vi strävar efter att inte uttrycka oss normativt som tex cool eller fin eller kommentera barnens hårlängd eller utseende. Vi uppmuntrar de barn som i leken bryter normer tex då pojkar klär sig i klänning eller flickor är pirater.

Motivera åtgärd

Grunden för vår verksamhet är att t.ex. kläderna har samma funktion för oss alla dvs. de ska värma och hålla oss torra. Både personal som barn är klädda på samma/liknande sätt. Kläderna är "lekbara" ute stora delar av dagen och är nödvändigtvis/inte alls ett uttryck för kön. I och med att vi är ute mycket främjar det könsneutrala lekar. Alla leker i samma miljö och har tillgång till samma material i skogen, det är bara fantasin och barnens personlighet som skiljer sig åt. Vi väljer att se individen, inte könet. Med ett könsneutralt förhållningssätt ger vi alla barn samma förutsättningar.

Ansvarig

Personalgruppen och huvudman/förskolechef

Datum när det ska vara klart

Vi gör en delmålsutvärdering under våren 2017. Slutlig utvärdering sker senast 2017-12-31

Rutiner för akuta situationer

Policy

I Ur och Skur Lysmasken ska vara en förskola, där alla upplever trygghet och kamratskap och ingen blir utsatt för mobbing, diskriminering och/eller kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vi vuxna håller god uppsikt över alla platser där barnen leker. Vi sätter tydliga gränser för beteenden som riskerar att leda till kränkningar. Uppmuntra den som känner sig mobbad, diskriminerad och/eller kränkt att alltid tala med någon vuxen. Uppmuntra den som ser någon annan bli mobbad, diskriminerad och/eller kränkt att alltid tala med någon vuxen. Det är inte att skvallra. Tillsammans med barnen/föräldrarna pratar vi kontinuerligt kring hur vi vill ha det tillsammans dvs regler för vår gemenskap. Regelbundet genomföra observationer, samt utvärdera och följa upp dem.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

1. Personal på barnets avdelning eller annan personal som är i tjänst. 2. Förskolechefen/huvudman 3. Skolverket

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

1. När personal ser eller får information om mobbing, diskriminering och/eller kränkande behandling tar personalen itu med problemet och stoppar det akuta beteendet. Huvudman/förskolechef och föräldrar informeras om händelsen.
2. Händelsen utreds av berörd personal i första hand. Personal som barnet har förtroende för har samtal med såväl mobbare/de(n) kränkande som de(n) mobbade/kränkta var för sig.
3. Personalen dokumenterar ärendet där man beskriver vilka åtgärder som vidtagits, samt informerar berörda föräldrar om åtgärderna.
4. Vid behov kontaktas berörda föräldrar för att bestämma tid för samtal. Tidpunkt för uppföljningssamtal bestäms. Huvudman/förskolechef informeras om samtalet.
5. Uppföljningssamtal med berörda parter. Har vidtagna åtgärder varit tillräckliga? Har mobbingen/diskrimineringen/kränkningen upphört? Om inte vidtas andra åtgärder. Huvudman/förskolechef informeras om samtalet.
6. Efter avslutat ärende överlämnas dokumentationen till huvudman/förskolechef för arkivering.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Om barn, föräldrar/vårdnadshavare eller förskolans personal upplever att barn kränks av anställda på förskolan skall personal aktivt ingripa, samt därefter informera huvudman samt förskolechef. Den personal som uppmärksammar kränkningen samtalar med barnet/barnen som blivit kränkt/kränkta. Den vuxne försäkrar den kränkte att ärendet ska behandlas. Förskolechef samtalar med den person som kränkt. Ärendet dokumenteras och delges huvudman. Barnets föräldrar/vårdnadshavare kontaktas. Kontakten tas av förskolechef. Förskolechefen ansvarar för att det inträffade utreds samt för vilka åtgärder som ska ske, t.ex. om den anställda ska stängas av från arbetet. I de fall där barn berättar om händelsen i efterhand ansvarar den personal som fått informationen för att förskolechefen informeras. Anmälan till polis och arbetsmiljöverket sker i förekommande fall av förskolechefen. Ärendet dokumenteras på avsedd blankett. Förskolechefen beslutar om vilka stödåtgärder som behöver vidtas. Bedömning måste göras om det är lämpligt att berörd personal och barn ska ha fortsatt kontakt. Förskolechefen ansvarar för att det sker en uppföljning.

Rutiner för uppföljning

Varje ärende ska utredas skyndsamt. Huvudman har ansvar för att arbetet sker enligt rutinerna och att pågående ärenden slutförs och följs upp.

Rutiner för dokumentation

Misstanke om kränkning ska utredas. Efter varje utredning om misstänkt kränkning ska en incidentrapport skrivas. Varje samtal och åtgärd mot kränkning ska dokumenteras. Uppföljning av kränkningar ska dokumenteras. Berörd personal ansvarar för dokumentationen. Avslutad dokumentation ska överlämnas till huvudman.

Ansvarsförhållande

All personal och huvudman/förskolechef